

WERELDNOOD EN HEMELLICHT

Ik zie de rozen, donkerrood
en zwaar van dauw, te slapen gaan;
en, in het Oosten, vreemd en groot,
klimt met karmijnen blos, de maan.

Ik zie de donkre droppels bloed,
die aan het wereldhart ontzwellen;
die, parelend in rooden gloed,
een dreigende ondergang voorspellen.

De wereldnacht daalt zwart en dicht;
ik voel den nood om mij verengen;
m'n handen grijpen naar het licht:
dat, dát alleen kan redding brengen.

Ik zie de rozen, donkerrood
en zwaar van dauw, te sterven gaan.

Maar 't Licht des hemels, blank en groot,
doet mij met moed door 't duister gaan.

H. W. AALDERS

WILHELMINA EN HITLER

ONLANGS VERSCHEEN EEN WERKJE van Hilbrandt Boschma, getiteld „Christus en Hitler.” Zulke titels lijken mij niet eerbiedig; vooral niet, als er vergelijkingen worden gemaakt. Christus staat hoog boven elk mensch. Voor Hem moeten zelfs Mozes en Elia wijken. Daarom nimmer in één naam genoemd: Christus en Socrates en Plato, of zelfs Salomo.

Zoodra het echter gaat om menschen van gelijke bewegingen, mogen we gerust enkelen naast elkaar zetten, om parallellen te trekken of tegenstellingen te maken.

Ik waag het heden, nu we weer het voorrecht hebben, den geboortedag onzer geëerbiedigde en geliefde Koningin te gedenken, met *Wilhelmina en Hitler*.

Toen onze Koningin eens in haar jeugd aan Koningin Emma vroeg, bij het zien van een groote menigte, die de Koninklijke familie toejuichte: „Is al dit volk van mij?” antwoordde de wijze moeder, die haar kind zulk een voortreffelijke opvoeding gaf: „Nee, gij zijt van al dit volk.” En deze gedachte heeft onze Koningin haar heele leven bezielde. Ze leefde en werkte, bad en streed voor haar volk. Ze heeft zich niet gestoord aan de opmerkingen en lichten spot der voormannen en geleerden, maar gaf zich van harte en geheel aan de „kleine luijden.” Alle eigen belangen en gemakken moesten wijken voor het heil van de heele Nederlandsche natie, nabij en ver.

Onze naburen mogen verblijd zijn, dat zij in Hitler iemand bezitten, die het heele Deutsche volk ten dienste wil zijn, en het daartoe vooral opneemt voor de gewone burgers. „Ze zijn wat zwaartillend,” — zegt hij, — „maar hun hart is trouw en standvastig. Een Rijk, alleen intellectueel opgebouwd, is zwak gebouwd. Duitschland zal dan op z'n grootst zijn, wanneer zijn armsten zijn meest getrouwe burgers zijn. In den grooten wereldoorlog heb ik die armste zonen leeren kennen. Deze „onbekende soldaten” hadden niets te winnen, en toch leefde bij hen dat gevoel van eendracht, en openbaarden zij zich als echte helden. Ik wensch geen

578

eer of eeretitels, zou op mijn grafsteen niets willen hebben dan mijn naam, maar zal in mijn leven geen grooter trots bezitten, dan dat ik aan het einde mijner dagen zal kunnen zeggen: ik heb voor het Deutsche Rijk de Deutsche arbeiders gewonnen.” Als we daar, tegenover een Stalin hooren spreken in het land, dat Dr Gunning „Satansland” noemt, dan is er toch wel een groot verschil, en reden tot dank, ook voor ons, dat in Duitschland naast een Hindenburg een Hitler het bewind voert, die evenals onze Koningin voor het volk wil leven.

Alleen maar: er is ook een groot verschil.

Wilhelmina vreest waarachtig God en houdt hoog de beginselen van vrijheid van godsdienst en geweten, waarvoor haar groote voorvader, Willem van Oranje, zijn leven moest laten. Bovendien vergeet zij voor het gewone volk niet de kringen van handel en wetenschap en stand.

Omtrent Hitlers godvruchtige zielegesteldheid zijn we terecht in twijfel. Ook bracht de „Arische” roes, waarin velen van zijn volk zich bevinden, hem tot het berooven van vrijheid, zoowel burgerlijk als godsdienstig. Hoe vele *Duitschers* zijn in vreeze, omdat in vroegere geslachten ander bloed vloede; omdat ze niet mee kunnen gaan, naar hun geweten, met zooveel dat geschiedt jegens andersdenkenden van één en hetzelfde volk! En mannen als Prof. Barth, Volkmar, Prof. Heim, zijn terecht openlijk opgekomen o.a. tegen de verwerping van het Oude Testament als een verachtelijk Jodenboek. Nu heeft het Hitler-zwaard deze vrije geesten nog wel met rust gelaten — hetgeen in Rusland stellig niet zou zijn geschied! — maar toch geeft hun protest ons een duidelijk beeld van hetgeen de Deutsche *Christenen* hebben te vreezen.

Daarom, hoe dankbaar we zijn, dat het groote naburige Rijk met zijn vele geliefde Christenen niet den bolsjewistischen kant is uitgegaan, en ze een man hebben ontvangen, die een kracht-mensch is, toch houden wij het liever met den geest, dien onze Koningin heeft geopenbaard en openbaart.

Ik weet wel: de menschen van onzen tijd aanbidden graag de kracht. Het is niets nieuws. Men denke aan Alexander den Groote, Julius Caesar, Napoleon. Maar het is in onze dagen toch wel meer algemeen dan vroeger. Overal winnen de dictators veld. Op ander terrein zijn het de Rockefeller's en Ford's, die in het hoogste aanzien staan.

Maar ik houd het toch liever met den mensch, die, zwak in zichzelf, bij God zijn kracht zoekt. En ik hoop en bid, dat meer en meer de oogen mogen opengaan voor de *ware* kracht: niet bestaande in voetstampen, schreeuwen, anderen omverwerpen, maar *in het geloof*. Want ten slotte overwint het geloof alleen de wereld. En het geloof onderdrukt geen minderheden, ontnemt geen vrijheden, ook al zou het tijdelijk daardoor minder succes hebben. Het ziet in de toekomst, en is een werkelijke kracht, door geen menschenverstand te berekenen.

We danken God, dat wij in Wilhelmina bij de liefde tot haar volk niet vinden een knechten van een deel er van, ook al is dat deel soms verkeerd en schadelijk werkend. En de invloed, die in haar leven ook op andere volken en overheden van haar is uitgegaan, is stellig grooter dan die van de grootste krachtmenschen, hetgeen de tijd zal leeren.

Onze God spare onze Koningin nog lang, tot blijdschap van allen, die haar liefhebben, maar ook tot heil der gansche wereld!

J. N. V.